BESLUT

2004-03-29 Dnr 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Måns-Olasberg, Torsby kommun

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara Måns-Olasberg som naturreservat. Det aktuella området, vars exakta gräns kommer att bestämmas genom en inmätning av Lantmäteriet, avgränsas med den svarta heldragna linjen på kartan i bilaga 1, och har föreskrifter samt skötselplan enligt nedan.

Naturreservatets namn skall vara Måns-Olasberg.

Syfte

Syftet med naturreservatet Måns-Olasberg är att:
- bibehålla gynnsam bevarandestatus för den utpekade naturtypen örtrik, näringsrik skog med gran av fennoskandisk typ
- bibehålla inslaget av lövträd i barrskogen
- bevara lämningar av torpet Övre Tihola och andra spår efter tidigare brukning i området såvida det inte motverkar bibehållandet av gynnsam bevarandestatus för den utpekade naturtypen enligt Natura 2000
- göra området tillgängligt för besökare

Inskränkningar och föreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att följande skall gälla i reservatet.

A. Beslut med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva någon form av skogsbruk,
2. bedriva täkt och annan verksamhet som förändrar områdets ytformer som att schakta, tippa, gräva, dika eller anordna upplag
3. anlägga luftledning,
4. uppföra stängsel eller annan hägnad,
5. uppföra ny byggnad, mast, antenn eller annan anläggning
6. bedriva markförbättringsåtgärd som kalkning eller gödsling i området,

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E-post
Länsstyrelsen Värmland	Våxnäsgatan 5-7	054 – 19 70 00 (växel)		
651 86 KARLSTAD		054 – 19 70 68 (direkt)	054 – 19 70 90	miljo@s.lst.se

2004-03-29 Dnr 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Punkten A2 utgör inte hinder för underhåll och reparation av befintlig väg vid områdets gräns i väster.

B. Förpliktelse med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktigas att tåla sådana intrång i reservatet som:

1. gränsmarkering av, vägvisning, p-plats, markerad led och information om reservatet
2. undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter, enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan
3. skötselåtgärder i enlighet med skötselplanen

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i, reservatet (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. insamla evertebrater, t ex skalbaggar och landmollusker,
2. samla in mossor, lavar och vedsvampar,
3. skada eller borttaga träd och buskar, inklusive död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar,
4. framföra fordon,
5. utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att i näringssyfte organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar

Föreskriften C4 utgör inte hinder för:

- terrängtransport av fälld älg förutsatt att spårbildning ej sker. Detta förutsätter att fordon med lågt marktryck används och att lämpligt körstråk för uttransport väljs
- fordonstrafik på befintlig skogsbilväg

I samband med naturvetenskapliga undersökningar kan länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C.

Ordningsföreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltningen eller för den del av länsstyrelsens regionala miljöövervakning som utförs i samråd med naturvårdsförvaltningen.

Ovan angivna inskränkningar under A ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

2004-03-29 Dnr 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Föreskrifternas ikraftträdande

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252) fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen, (se bilaga 4).

BAKGRUND

Beskrivning av naturreservatet

Måns-Olasberg är en långsträckt och markerad bergrygg i nord-sydlig riktning. På östra sidan av bergryggen sluttar berget brant ned mot Tiholatjärn och Granån. På västra sidan är sluttningen ned mot Stormyrbäcken något flackare. Merparten av området har en cirka 100-årig frodig granskog med variation av lågört- och högörttyp. Speciellt på den branta östra sidan finns mer markant påverkan av hyperit med förekomst av t ex brudborste, kärrfibbla, liljekonvalj, blåsippa och kransrams. I norra delen finns en mycket sydlig förekomst av torta. Områdets skog utgörs till ungefär 90 % av gran, som på den östra sidan ställvis är mycket grov. Varierande inslag finns av framför allt gamla sälgar, aspar och rönnar, vilka många har en rik epifytflora med t ex skrovellav, lunglav, korallblylav och västlig njurlav. Lunglav har noterats på mer än 30 aspar. De talrika lövträden är alla gamla eller döende vilket tyder på att här tidigare var en mer öppen miljö med gles-luckig skog. Med tanke på det närliggande torpet har sannolikt hela området påverkats av t ex bete, svedjebruk och betesbränning. Dagens skog har förhållandevis gott om grova granlågor samt enstaka högstubbe av löv. På några granlågor hittades ullticka, och på asplågor fanns veckticka. Den begynnande naturskogskaraktären märks mest i partier som har en mer olikåldrig skog, samt på de magrare högsta partierna med luckig skog och senvuxna träd. Här fanns violettgrå tagellav på flera granar.

På västra sidan bergryggen finns mer öppna partier i form av kalhyggen och ungskogar. Även här finns en tydlig påverkan av kalkförande berggrund på fältskiktet med förekomst av bl skogsvicker, häckvicker och vårärt. Här syns också var de tidigare inägorna funnits. Där det gamla torpet stod finns fortfarande kvar en öppen yta med ängsvegetation. Från det öppna lilla gårdstunet är utsikten söderut milsvid och betagande.

2004-03-29 Dnr 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området:

- *Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ* (9050) *40 ha*

Naturreservatet berörs av följande intressen:
- Riksintresse Natura 2000, SE 0610188
- Fornlämning, RAÄ nr 124

Historik

Enligt sägnen var det finnen Tioinen som i början av 1700-talet började bruka markerna vid torpet. Den förste dokumenterade brukaren på Övre Tihola (som Måns-Olasberg hette på den tiden) var Henrik Mattson som bodde här någon gång på mitten av 1800-talet. Efter nämnde Henrik Mattson togs torpet över av Paulus Mattson som bodde här fram till 1907 då det köptes av Rottneros bruk. Den siste brukaren, Johan Svedlund, var arrendator under Rottneros bruk. Svedlund och hans maka hade tillsammans sex barn; Sven, Werner, Viktoria, Vera, Vira och Vanda. Svedlunds fanns kvar på torpet fram till ungefär 1940.

De näringsrika markerna på Måns-Olasberg har under cirka 200 år påverkats av jord- och skogsbruksaktiviteter som plockhuggning, vedhuggning, svedjebruk, betesbränning, bete, slåtter och åkerbruk. Detta har givetvis påverkat de nuvarande naturvärdena på så vis att vissa arter finns här på grund av den tidigare brukningen, och andra arter trots den tidigare brukningen.

MOTIVERING

Motiv till skydd

Skogen på Måns-Olasberg är till allra största delen granskog med en mosaik av låg- och högörttyp. På grund av näringstillgången i marken har en stor del av länets näringsrika granskogar omförts till betes-, ängs- eller åkermark, eller påverkats av modernt skogsbruk i så pass stor omfattning av naturvärdena gått förlorade. Det är därför av särskilt intresse att bevara de få kvarvarande örtrika granskogar där vi idag har naturskogsliknande kvaliteter och förekomst av rödlistade arter. Trots ett par hundra år av extensiv påverkan av jordbruk finns höga biologiska kvaliteter i skogen på Måns-Olasberg. Den örtrika granskogen är en värdefull skogstyp också i ett europeiskt perspektiv, och den är därför utpekad som en del i det europeiska nätverket för skyddad natur, Natura 2000.

Proportionalitetsprincipen

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som

2004-03-29 Dnr 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet, och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen i reservatet är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen.

ÖVRIGT

Ärendets handläggning

Under Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering avgränsades en 43 hektar stor nyckelbiotop på Måns-Olasberg. I början av 2000 kontaktades länsstyrelsen av dåvarande markägaren med en förfrågan om möjlighet till ekonomisk ersättning för nyckelbiotopen. Efter besök i fält och samråd med Naturvårdsverket beslutade länsstyrelsen att områdets kvaliteter borde bevaras genom bildande av naturreservat. Efter ett bra samarbete med markägaren kunde avtal om intrångsersättning tecknas i december 2000.

Beskrivning av reservatets gränser

Från områdets sydvästra hörn följer gränsen skogsbilvägen fram till vägslut. Därefter fortsätter gränsen i den lilla traktorvägen mot norr och sedan nordost. Efter cirka 500 meter på traktorvägen viker gränsen av från denna och följer i en nästan rak linje mot norr, ungefärligen den uträtade beståndsgränsen mellan ung och gammal skog. Från avvikelsen vid traktorvägen löper gränsen cirka 600 meter norrut innan den längst i norr svänger av mot nordväst och väst för att löpa runt befintlig gammalskog.

På östra sidan följer gränsen en något uträtad beståndsgräns ned till Tiholatjärns nordvästra strand. Gränsen går därefter rakt över tjärnen till den punkt där fastighetsgränsen mellan Bredsjön 1.40 och 1:39 kommer fram till stranden.

Digitalt underlag finns att tillgå på Länsstyrelsens miljöenhet

Yttranden från remissinstanserna

Wermlands Ornitologiska Förening påpekar, med tanke på eventuell störning av häckande fåglar, vikten av en inventering av fågellivet innan någon led dras genom området. Ulf T. Carlsson påpekar också behovet av en fågelinventering i området.
Torsby kommun har inget att erinra mot bildande av naturreservatet, och poängterar betydelsen av en fortlöpande dialog med berörda parter.

Skogsvårdsstyrelsen tillstyrker bildandet av naturreservat då det till stora delar rör sig om en naturskogsartad granskog av örtrik typ, en skogstyp som är mycket ovanlig i dagens Värmland.

2004-03-29 Dnr 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kerstin Wallin. Föredragande har varit avdelningsdirektör Johan Bohlin. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson och länsantikvarie Göran Wettergren.

Kerstin Wallin

Johan Bohlin

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Registeruppgifter
4. Skötselplan
5. Artlista
6. Hur man överklagar

Postadress
Länsstyrelsen Värmland
651 86 KARLSTAD

Besöksadress
Växnäsgatan 5-7

Telefon
054 – 19 70 00 (växel)
054 – 19 70 68 (direkt)

Telefax
054 – 19 77 00

E-post
miljo@s.lst.se

2004-03-29 Dnr 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

Sändlista

Allan Skanse, Box 139, 685 23 Torsby

Olof Thunberg, StoraEnso, Box 153, 685 24 Torsby

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Skogsvårdsstyrelsen i Värmland-Örebro län, Box 387, 651 09 KARLSTAD

Torsby kommun, 685 80 TORSBY

Värmlands läns Jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 MOLKOM

Lantbrukarnas Riksförbund, Länsförbundet i Värmlands län, Lillerud, 660 50 VÅLBERG

Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 KARLSTAD

Wermlands Ornitologiska Förening, c/o Lars Schütt, Spelnäsgatan 9, 654 69 KARLSTAD

Ulf T. Carlsson, Älvsborgsvägen 6, 681 43 KRISTINEHAMN

PLAN

KME

Lantbruks- och Fiskeenh.

BESLUTSKARTA
Naturreservatet Måns-Olasberg

Bilaga 1
dnr 511-7817-00

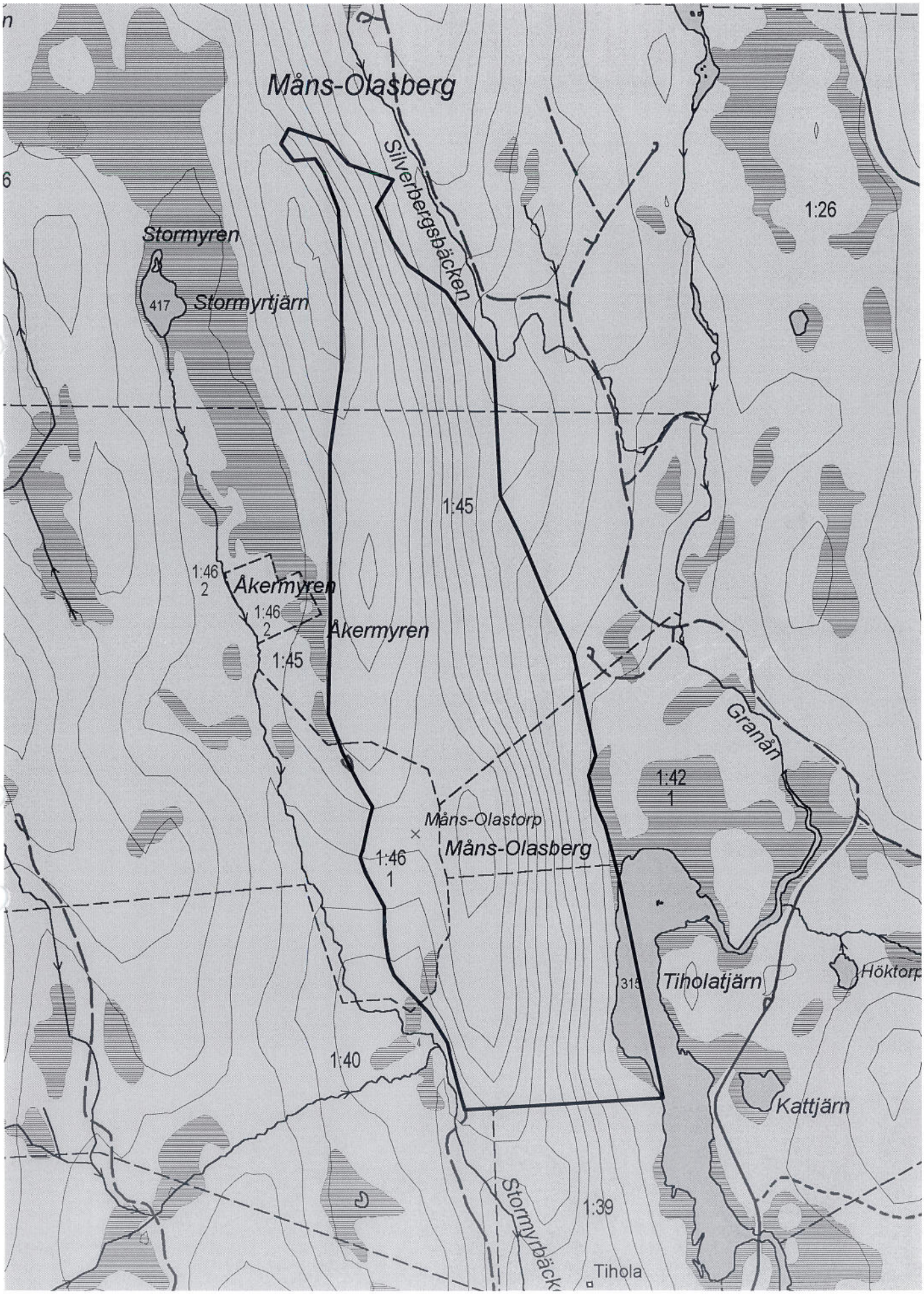

skala 1:10 000

ÖVERSIKTSKARTA
Naturreservatet Måns-Olasberg

Bilaga 2
dnr 511-7817-00

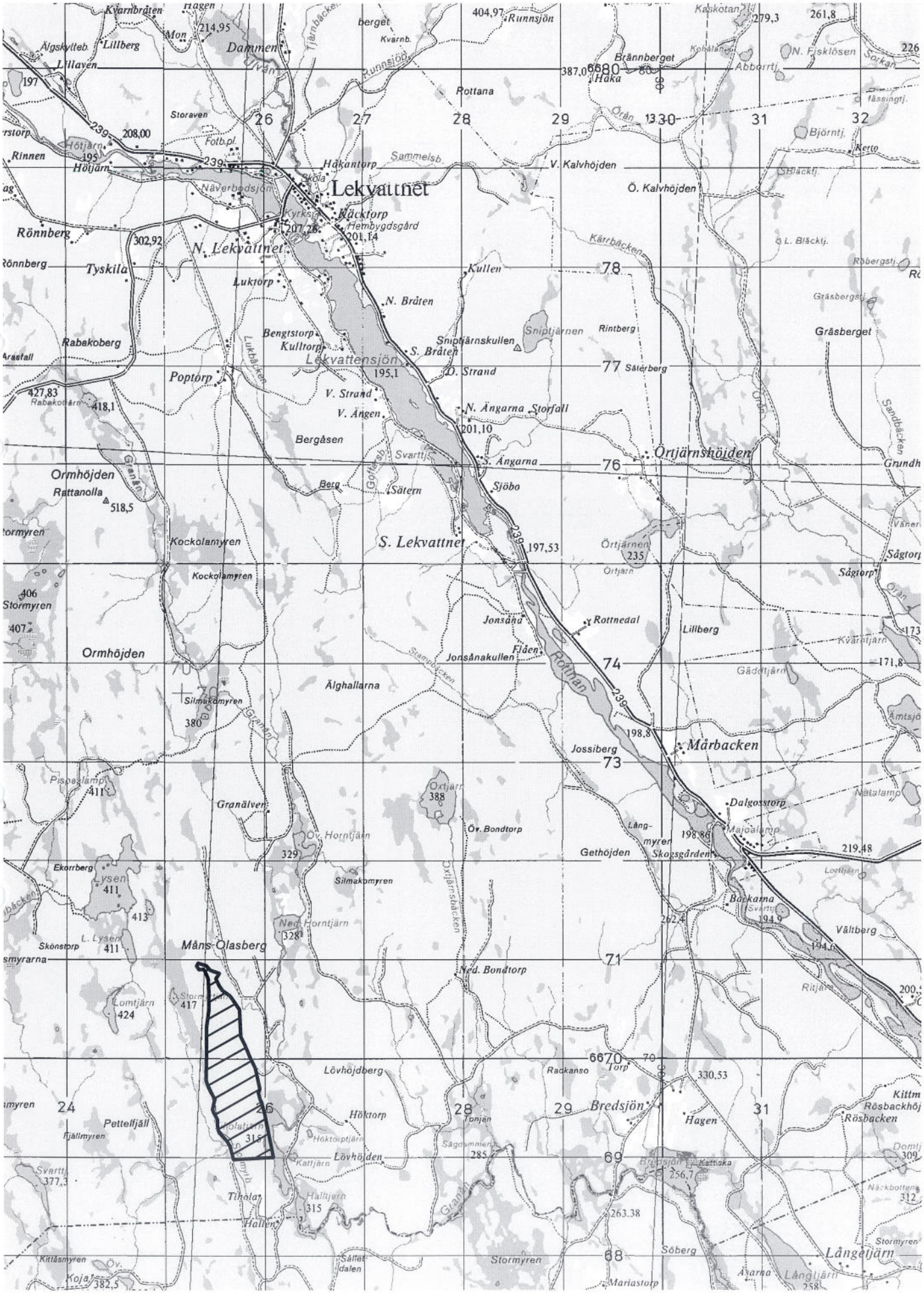

skala 1:50 000

BESLUT

2004-03-29 Dnr 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Bilaga 3. Registeruppgifter

Objektnamn	Måns-Olasberg
Objektnummer	17-99-080
Skyddsform	Naturreservat
Län	Värmland
Kommun	Torsby
Församling	Lekvattnet
Läge	18 km väster om Torsby
Mittpunktskoordinater	1325648/6669727
Kartblad	Terrängkartan blad 12C SO Fastighetskartan blad 12C 3f, 12C 4f
Naturgeografisk region	30a
Gräns	Digitaliserade gränser finns att tillgå via Länsstyrelsen Värmland.
Area	73 hektar, varav 1,4 hektar vatten
Fastigheter och fastighetsägare	del av Bredsjön 1:26, 1:40, 1:42, 1:45 och 1:46 PI Skog AB
Kategori av sakägare	Privat
Skyddsföreskrifter	Indispensabla totala: A3-A9 Indispensabla partiella: A1-A2 Dispensabla:C2-C6
Skyddsföreskrifter produktiv skogsmark	A1
Planerade anläggningar	Informationstavla, p-plats, sittgrupp och stig
Inventeringar, övrig dokumentation	Nyckelbiotopsinventering Fornminnesregistret, RAÄ nr 124
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Värmlands län

Naturtyper (ha):		
	Naturtyp enligt Natura 2000	***Specifikation och arealer***
Skogsmark		
	Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ (9050)	40 ha

2004-03-29 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Bilaga 4. Skötselplan

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET MÅNS-OLASBERG, TORSBY KOMMUN

Skötselplanen omfattar denna textdel, skötselplanekarta samt ekonomisk utredning. Skötselplanen bör revideras vart tionde år. Erfarenheter från naturvårdsförvaltningen eller naturvårdsbiologisk forskning kan påkalla en tidigare revision.

Syftet med naturvårdsförvaltningen

Förvaltningen av naturreservatet har som syfte att

- bibehålla gynnsam bevarandestatus för den utpekade naturtypen örtrik, näringsrik skog med gran av fennoskandisk typ
- bibehålla inslaget av lövträd i barrskogen
- bevara lämningar av torpet Övre Tihola och andra spår efter tidigare brukning i området såvida det inte motverkar bibehållandet av gynnsam bevarandestatus för den utpekade naturtypen enligt Natura 2000
- göra området tillgängligt för besökare

Syftet ska nås genom att:

- områdets skötsel grundas på att lämna merparten av den gamla granskogen utan åtgärd
- åstadkomma mindre luckor runt lövträd i granskogen
- genom selektiv röjning/gallring i de yngre skogsbestånden åstadkomma en hög andel lövträd, framför allt asp, sälg och rönn
- informera om gångna tider brukning och brukare
- en led markeras genom området

Beskrivning

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området:

- *Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ* (9050) *40* ha

Historisk och nuvarande markanvändning

Enligt sägnen var det finnen Tioinen som i början av 1700-talet började bruka markerna vid torpet. Den förste dokumenterade brukaren på Övre Tihola (som Måns-Olasberg hette på den tiden) var Henrik Mattson som bodde här någon gång på mitten av 1800-talet. Efter nämnde Henrik Mattson togs torpet över av Paulus Mattson som bodde här fram till 1907 då det köptes av Rottneros bruk. Den siste brukaren, Johan Svedlund, var arrendator under Rottneros

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

bruk. Svedlund och hans maka hade tillsammans sex barn; Sven, Werner, Viktoria, Vera, Vira och Vanda. Svedlunds fanns kvar på torpet fram till ungefär 1940.

De näringsrika markerna på Måns-Olasberg har under cirka 200 år påverkats av jord- och skogsbruksaktiviteter som plockhuggning, vedhuggning, svedjebruk, betesbränning, bete, slåtter och åkerbruk. Detta har givetvis påverkat de nuvarande naturvärdena på så vis att vissa arter finns här på grund av den tidigare brukningen, och andra arter trots den tidigare brukningen.

Skötselområden

Tre klart åtskilda typer av skötselområde finns inom reservatet; a) den gamla granskogen med lövinslag, b) barrungskog med lövinslag och c) det gamla gårdstunet
Nedan beskrivs varje delområde med avseende på karaktär och naturvärde samt de skötselåtgärder som föreslås för ett bibehållande av en gynnsam bevarandestatus för arter och habitat.

Skötselområde 1
Den gamla granskogen dominerar området areellt. Den cirka 100-åriga skogen är fläckvis olikåldrig och luckig, men mestadels relativt sluten. I östsluttningen finns gott om mindre lodytor samt många gamla och döende sälgar. Inslaget av lövträd som sälg, asp, björk och rönn ligger mellan 5-10 %. Död ved finns framför allt i form av grövre granlågor och döda lövträd. I den branta östsluttningen finns en rik, kalkpåverkad flora med arter som blåsippa, kärrfibbla, brudborste, ormbär, kransrams samt en förekomst av torta. Här och var finns stora, gamla och vidgreniga granar som kan vara en rest sedan tidigare hävdepok.

- Mål

Gammal och naturskogsartad, ställvis luckig granskog med inslag av asp, rönn, sälg och björk. Andelen död ved skall öka.

- Åtgärder

Ringbarkning och eventuellt avverkning av tall och gran för att gynna lövträd och skapa luckor i skogen. Stängsling av yngre lövträd kan bli nödvändigt med tanke på betestrycket från älg och rådjur.

Skötselområde 2
Gårdstunet och de gamla inägorna, som idag är dels ängsmark och dels hyggesmark. På ängsmarken närmast huset finns rester av ängsflora med bl a stagg, ögontröst, backnejlika och ängsskallra. Andra rester av det tidigare brukandet är husgrunden med kvarstående murstock samt en vacker jordkällare. Från gårdstunet finns också, som på många andra finntorp, en milsvid utsikt. Odlingsrösen finns vid de gamla inägorna.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

- Mål

Gårdstunet med dess ängsmark och rester av byggnader skall hållas öppet. Den gamla inägomarken skall ge ett öppet intryck med gles lövdominerad skog. Känslan av öppenhet, och den milsvida utsikten mot söder skall bibehållas. Kulturlämningarna skall hållas fria från träd.

- Åtgärder

Röjning. Information om kulturmiljön.

Skötselområde 3

Grandominerad ungskog med lövinslag och fläckvis ett fältskikt av högörttyp. I södra delen finns en blötare våtmark av silängstyp.

- Mål

Luckig och lövrik barrskog. De våta partierna längst i söder bör bibehållas som öppen, översilad våtmark. Det södra delområdet skall hållas så öppet att utsikten från gårdstunet inte hindras.

- Åtgärder

Röjning eller gallring.

Information och tillgänglighet

Nuläge:

En enskild skogsbilväg leder fram till och slutar vid reservatet. Särskilda anordningar för information och tillgänglighet för allmänheten saknas för närvarande.

Mål:

Tillgängligheten till naturreservatet för den intresserade allmänheten skall förbättras genom iordningställande av P-plats, markerad led genom området, information om området och en sittgrupp på lämplig plats (förslagsvis gårdstunet).

Åtgärder:

Utökad p-plats och informationstavla vid vägslut eller gårdstunet. Vid ”gården” skall information om kulturmiljön och dess lämningar ges. Informationstavla vid p-platsen och markerad led genom området.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Utmärkning av naturreservatets gräns

Utmärkning skall utföras enligt svensk standard (SIS 031522).

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

År 1-3	Markering av reservatets gränser, p-plats, stig och informationstavla
År 2-5	Luckhuggning, ringbarkning av gran i område 1. Röjning och gallring i område 2 och 3.

Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren skall utöva fortlöpande tillsyn av reservatet. För uppgiftens utförande bör lokal tillsynsman eller motsvarande engageras.

Dokumentation

Området har dokumenterats i samband med Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar utförda skötselåtgärder, tillsyn över föreskrifter, uppföljning av skötsel- och kvalitetsmål samt kostnader för och finansiering av verksamheten.

Vidare skall naturvårdsförvaltaren ansvara för att naturvetenskaplig dokumentation utförs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Staten bekostar utmärkning av reservatets gränser samt tillsyn, löpande underhåll och grundläggande dokumentation.
Kostnader för de åtgärder som redovisas i skötselplanen fastställs inte i och med beslutet om skötselplanen.

2004-03-29 511-7817-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

SKÖTSELPLANEKARTA

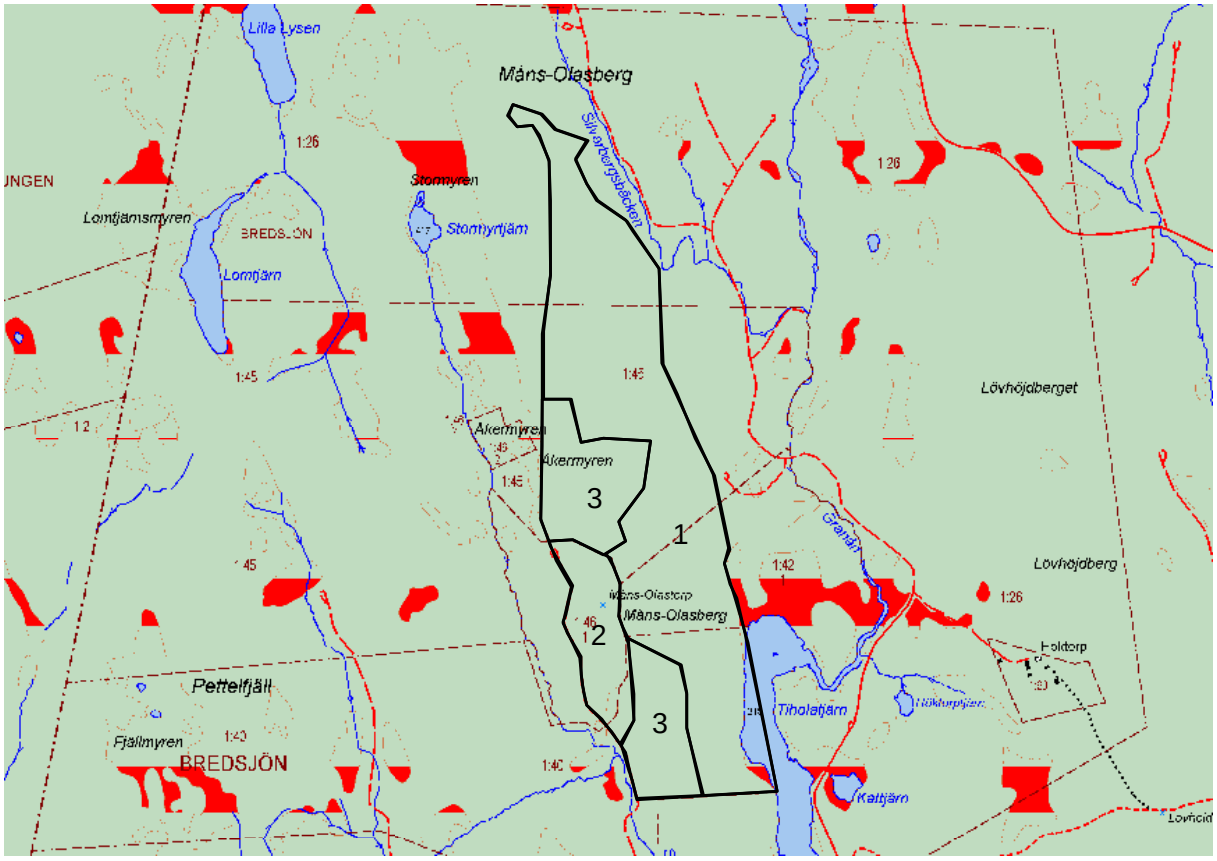

Skötselområden skala 1:15 000

EKONOMISK UTREDNING AV PLANERADE ÅTGÄRDER

ÅTGÄRDER	PRIO	ÅR	KOSTNAD (SKR)
Gränsmarkering	1	1	60.000
Tillsyn	1	1-10	1.000/år
Informationstavla	1	2	15 000
Stig	1	1	5 000
Informationsbroschyr	1	2	15 000
Dokumentation	2	5	10.000
Skötsel	1	2-5	10.000/år

Artlista

Lista över signal- och rödlistade arter, noterade vid Måns-Olasberg, Torsby kommun

Nedan förtecknas arter som påträffats inom gränserna för naturreservatet Värmlands Säby. De arter som är rödlistade är försedda kategoriförkortning efter det latinska namnet. Kategorierna och namnen följer *Rödlistade arter i Sverige 2000* (Gärdenfors. U., ArtDatabanken, SLU Uppsala).

Lavar
Lunglav, *Lobaria pulmonaria*
Skrovellav, *Lobaria scrobiculata* (NT)
Korallblylav, *Parmeliella triptophylla*
Skinnlav, *Leptogium saturninum* (fertil)
Bårdlav, *Nephroma parile*
Stuplav, *Nephroma bellum*
Aspgelélav, *Collema subnigrescens*
Violettgrå tagellav*, Bryoria nadvornikiana (NT)*

Svampar
Vedticka, *Phellinus viticola*
Veckticka, *Antrodia pulvinascens (NT)*

Mossor
Mörk husmossa, *Hylocomiastrum umbratum*
Bågpraktmossa*, Plagomnium medium*
Skogshakmossa, *Rhytidiadelphus subpinnatus*

Kärlväxter
Torta, *Cicerbita alpina*
Nattviol, *Platanthera bifolia*
Kransrams, *Polygonatum verticillatum*
Blåsippa, *Hepatica nobilis*
Ormbär, *Paris quadrifolia*
Häckvicker, *Vicia sepium*
Skogsvicker, *Vicia sylvatica*
Vårärt, *Lathyrus vernus*
Kärrfibbla, *Crepis paludosa*
Brudborste, *Cirsium helenioides*
Ögontröst, *Euphrasia stricta*
Backnejlika, *Dianthus deltoides*
Stagg, *Nardus stricta*
Trolldruva, *Actea spicata*
Stinksyska, *Stachys sylvatica*

Uppgiftslämnare: Johan Bohlin och Hans Källsmyr.

Länsstyrelsen
Värmland

Bilaga 6
Formulär 1

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos **regeringen, Miljödepartementet.**
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till **Länsstyrelsen** och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom **tre veckor** från den dag Ni anses fått **del av beslutet**, annars kan Ert överklagande inte tas upp.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.